

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ХДАК

Василь ШЕЙКО

_____ (підпис)

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

для здобуття ступеня **бакалавра зі спеціальності 024 «Хореографія»**
(освітні програми «НАРОДНА ХОРЕОГРАФІЯ», «БАЛЬНА ХОРЕОГРАФІЯ»,
«СУЧАСНА ХОРЕОГРАФІЯ»)

для осіб, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план

Розглянуто і затверджено
на засіданні
Ради факультету
хореографічного мистецтва
Протокол № _____
_____ 2022 року

Освітня програма «НАРОДНА ХОРЕОГРАФІЯ»

Фаховий іспит проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в ХДАК досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання, вміння і навички для подальшої творчої діяльності в галузі хореографічного мистецтва.

Абітурієнти, які обрали освітню програму Народна хореографія, повинні мати специфічні творчі здібності, виявити відповідну фахову придатність, володіти професійними навичками виконання класичного та/або народно-сценічного танцю; виявляти обізнаність з термінології і літератури за фахом, володіти необхідними знаннями в галузі суміжних мистецтв.

Під час випробування абітурієнт повинен виявити

Знання:

- позицій рук, ніг, положень голови, корпусу, назв рухів класичного танцю, поз класичного танцю (малі та великі пози croisee, efface та ecartee), I, II, III port de bras, temps lie par terre а також temps lie з port de bras, пози arabesques;
- основних положень ніг, рук, корпусу, голови та розташування виконавців у парах, характерних для Центральних областей України; назв основних танцювальних рухів, правил та особливостей національної манери їх виконання;
- основних положень ніг, рук, корпусу, голови та розташування виконавців у парах, характерних для Західного регіону України; назв основних танцювальних рухів, правил та особливостей національної манери їх виконання;
- основних жіночих та чоловічих танцювальних обертів, чоловічих трюків, характерних для українського народного танцю (або інших за власним вибором) (оберти на місці для дівчат – припадання в повороті, обертас, обертас з фуєте, обертас з подвійним обертотом, піруети з III позиції, піруети з VI позиції, кружальце (дрібно переступання на місці); оберти на місці для юнаків – кружальце, подвійні повітряні тури, піруети з II позиції, стрибки в обертанні по VI позиції; оберти з просуванням по діагоналі та по колу для дівчат – шене, тур ан дедан, голубці в обертанні, гліссад ан тур нан, тур де форс, російський біг; оберти з просуванням по діагоналі та по колу для юнаків – шене, голубці в обертанні, содебаск; чоловічі трюки – присядки-закладки, повзунці, млинок, підсічка, стрибок розніжка та ін.);
- творчості В. Авраменка, К. Балог, М. Вантуха, П. Вірського, В. Петрика, Я. Чуперука, їх балетмейстерської спадщини; Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України ім. П. Вірського, провідних колективів сусідніх держав та їх балетмейстерів; ансамблів танцю, ансамблів пісні і танцю та Державних народних хорів України, перших професорів хореографії в Україні; провідних хореографічних конкурсів, фестивалів;
- балетів М. Петіпа; реформи М. Фокіна в балетному мистецтві; значення «Російських сезонів» в Парижі для розвитку світового балетного мистецтва; хореографічних експериментів К. Голейзовського; творчої діяльності Л. Якобсона; специфіки балетмейстерського стилю Ю. Григоровича та Б. Ейфмана; зарубіжних балетмейстерів-експериментаторів ХХ ст.: Ж. Баланчіна, Р. Петі, М. Бежара; провідних балетмейстерів балетного театру України: І. Чістякова, В. Вронського, А. Шекеро, Г. Майорова; сучасних балетмейстерів та провідних танцівників балетних театрів України та Західної Європи; балетних композиторів ХІХ-ХХ ст.;
- основних елементів класичного екзерсису, їх послідовності; фізичних даних, необхідних танцівникам; літератури з хореографії; основних вимог до керівника хореографічного колективу; аматорського хореографічного мистецтва та його значення; значення хореографічного мистецтва в естетичному вихованні;

Уміння:

- продемонструвати наявність необхідних професійних даних (виворітність, танцювальний крок, гнучкість та еластичність м'язів, суглобів ніг, рук та корпусу);
- методично грамотно, технічно, емоційно виразно та стилістично вірно виконувати танцювальні рухи, характерні для різних регіонів України; координувати рухи ніг та рук;
- надати інформацію про творчу діяльність видатних хореографів народно-сценічного танцю та діяльність професійних колективів народно-сценічного танцю, розповісти про найбільш відомі хореографічні заходи України та світу;
- надати точні назви відомих балетних спектаклів, назвати їх постановників та композиторів, охарактеризувати особливості творчої діяльності видатних хореографів, виконавців класичного танцю минулого часу та сьогодення та їх вплив на розвиток світового танцювального мистецтва;

- логічно та послідовно викласти інформацію, охарактеризувати особливості професійного та аматорського хореографічного мистецтва, аргументовано пояснити особистий вибір професії хореографа.

Фаховий іспит проходить у формі співбесіди (дистанційно). Він спрямований на визначення знань вступника основ теорії та історії хореографічного мистецтва.

Співбесіда за темою «**Основи теорії та історії хореографічного мистецтва**» передбачає перевірку загальнокультурного та теоретичного рівня підготовки абітурієнтів, а саме:

- знань історії та сьогодення народно-сценічного танцю;
- знань історії та сьогодення балетного танцю;
- знань хореографічного мистецтва сучасності;
- знань аспектів хореографічної освіти.

Визначення виконавських здібностей та професійних даних відбуватиметься у формі перегляду комісією відео-контенту, запропонованого вступником напередодні творчого конкурсу. Відео/посилання на відео з власним виконанням фрагментів концертних виступів, елементів екзерсису біля станка або комбінацій на середині залу, жіночих та чоловічих танцювальних обертів, чоловічих трюків необхідно надіслати заздалегідь на електронну адресу деканату факультету хореографічного мистецтва xdak.fxm@gmail.com, зазначивши у листі ПІБ вступника, надати скрін-копію паспорта та назву обраної освітньої програми.

Оцінка виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання (від 0 до 200 балів) за творчий конкурс: відео-контент – від 0 до 100 балів; за «Основи теорії та історії хореографічного мистецтва» – від 100 до 200 балів.

Структура оцінки за проходження першої частини фахового іспиту - оцінювання надісланого відео-контенту

№	Основні завдання першої частини творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Професійні фізичні дані	1-15
2.	Акторська виразність та емоційність виконання	1-20
3.	Методика виконання рухів та комбінацій	1-50
4.	Демонстрація танцювальної техніки	1-15
Максимальна кількість балів		100

Структура оцінки за проходження фахового іспиту «ОСНОВИ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА»

№	Основні знання та вміння, які перевіряються під час другої частини творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Знання історії хореографічного мистецтва	1-50
2.	Знання елементарної теорії хореографічного мистецтва	1-50
Максимальна кількість балів		100

Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу менше 124 балів, до участі в конкурсі щодо зарахування на денну або заочну форми навчання не допускаються.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий до 123 балів	Абітурієнт не надіслав відео-контент. Не володіє основними знаннями з “Основ теорії та історії хореографічного мистецтва”. Відсутні будь-які схильності до хореографії.
	Абітурієнт виявляє дуже слабе володіння фактичного матеріалу з “Основ теорії та історії хореографічного мистецтва”. Не володіє методикою виконання рухів, емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.
	Абітурієнт має фрагментарні знання з “Основ теорії та історії хореографічного мистецтва”. Не володіє методикою виконання рухів, відсутні \ емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.

2. Середній 124 – 149 балів	Абітурієнт виявляє недостатні знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про обмеженість його загальнокультурного рівня. Слабко володіє методикою виконання рухів. Має слабку емоційну виразність та технічність, відсутні професійні фізичні дані.
	Абітурієнт виявляє невпевнені знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Слабко володіє методикою виконання. Має середні фізичні дані, слабку емоційну виразність та технічність.
	Абітурієнт виявляє слабкі знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Допускає неточності в методиці виконання рухів. Має середні фізичні дані, недостатню емоційну виразність та технічність.
3. Достатній 150 – 175 балів	Абітурієнт володіє практичними навичками виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в методиці виконання рухів. Має професійні фізичні дані, технічність, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
	Абітурієнт володіє практичними уміньми виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані, виявляє методичність, технічність, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
	Абітурієнт добре володіє практичними уміньми виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані. Виявляє методичність, технічність, достатньо емоційну виразність у танці. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
4. Високий 176 – 200 балів	Абітурієнт володіє основними теоретичними знаннями та практичними уміньми виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичність, технічність та достатню емоційну виразність у танці. Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт на високому рівні володіє основними теоретичними знаннями та практичними уміньми виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, технічність трюків, емоційну виразність у танці. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт блискуче володіє теоретичними знаннями та практичними уміньми виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, віртуозну техніку та емоційну виразність у танці. Має високорозвинений виконавський апарат. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ахеян Т. Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах : навч.-метод. посіб. — Київ : ДАКККіМ, 2003.
2. Балет : енциклопедія / за ред. Ю. Н. Григоровича. — М. : Совет. енцикл., 1981.
3. Барышшикова, Т. Азбука хореографии:— М. : Айрис-Пресс. Рольф, 1999.
4. Бігус О. Народнo-сценічна хореографія Прикарпатського регіону. Київ : Ліра-К, 2015.
5. Блазис К. Танцы вообще. Балетные знаменитости и национальные танцы. СПб.: Лань, Краснодар: Планета музыки, 2008.
6. Блок Л.Д. Классический танец: История и современность — М. : Искусство, 1987.
7. Ваганова А. Я. Основы классического танца: учеб. пособие . СПб. : Лань, 2000.
8. Ванслов В. В. Статьи о балете. Л. : Музыка, 1980.
9. Василенко К. Ю. Композиція українського нар.-сцен. танцю. Київ : Мистецтво, 1983.
10. Василенко К. Ю. Український танець : підручник. Київ : ІПКПК, 1997. 282 с.
11. Василенко, К. Лексика українського нар.-сцен. танцю. К. : Мистецтво, 1996.
12. Вашкевич Н.Н. История хореографии всех веков и народов СПб: Лань, 2009.
13. Верховинець В.М. Теорія українського народного танцю . К. : Муз. Україна, 1990.
14. Видатні майстри хореографічного мистецтва : біогр. довідник / уклад. Н. М. Корисько. Київ : ДАКККіМ, 2003.
15. Вірський Павло: життєвий і творчий шлях / упоряд. Ю.В. Вернигор, Є. І. Досенко. — Вінниця : Нова Книга, 2012.
16. Герасимчук Р. П. Народні танці українців Карпат. Бойківські і лемківські танці : монографія. Львів : Ін-т народознавства НАНУ, 2008.
17. Герасимчук Р. П. Народні танці українців Карпат. Гуцульські танці : монографія. Львів : Ін-т народознавства НАНУ, 2008.

18. Голдрич О. С. Танцюймо разом. Львів : Сполом, 2006. 288 с.
19. Голдрич О. С. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. Львів : Сполом, 2006.
20. Демків Д. П. Я. Чуперчук — феномен гуцульської хореографії. — Коломия : 2011.
21. Ерємина М. Роман с танцем. СПб.: Созвездие, 1998.
22. Захаров Р. Записки балетмейстера. — М.: Мистецтво, 1976.
23. Колногузенко Б. Види мистецтв та хореографії. — Х. : ХДАК, 2009 та 2014.
24. Колногузенко Б. Сучасний танець та методика його викладання. Харків: Слово, 2015.
25. Колногузенко Б. Хореографічне мистецтво. 36 статей. — Х. : ХДАК, 2008.
26. Кривохижа А. М. Гармонія танцю : навч.-метод. посіб. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2005.
27. Левинсон А.Я. Старый и новый балет. Мастера балета. СПб.: Лань, 2008.
28. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії / підручник. Київ : Альтерпрес, 2008.
29. Павло Вірський : життєвий і творчий шлях / упоряд.: Ю. В. Вернигор, С. І. Досенко. Вінниця : Нова книга, 2012.
30. Пасютинская В. Волшебный мир танца. — М. : Просвещение, 1985.
31. Смирнов И. Искусство балетмейстера. — М. : Искусство, 1968.
32. Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років історії. — Київ, 2003.
33. Станішевський Ю. Національний академічний театр опер та балету України імені Тараса Шевченка: історія та сучасність. 2002.
34. Станішевський Ю.О. Балетний театр Радянської України, 1925-1985: Шляхи і проблеми розвитку. К. : Муз. Україна, 1986.
35. Стасько Б. Хореографічне мистецтво Івано-Франківщини. Івано-Франківськ, 2004.
36. Суриц Е.Я. Все о балете. — словарь-справочник. М.-Л.: Музыка, 1966.
37. Тарасов Н. И. Классический танец. Школа мужского исполнительства. — Москва, 1981.
38. Туркевич В.Д. Хореографічне мистецтво України у персоналіях: бібліографічний довідник. — Київ, 1999.
39. Фокин М. Против течения. — Л.: Искусство, 1981.
40. Худеков С.Н. Всеобщая история танца. М.: ЭКСМО, 2009.
41. Худеков С.Н. Искусство танца: История. Культура. Ритуал . М.: ЭКСМО, 2010.
42. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. — К.: Альтерпрес, 2005.
43. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : моногр. — Х. : ХДАК, 2007.
44. Шариков Д. І. Contemporarydance у балетмейстерському мистецтві. Київ : КіМУ, 2010.
45. Шариков Д. І. Класифікація сучасної хореографії. Київ, 2008.
46. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії. Генезис і класифікація сучасної хореографії — напрями, стилі, види : монографія. Київ, 2010.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури: сайт. — Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Репозиторій ХДАК. — Режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkdkdax-xmlui/>
3. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського: сайт. — Режим доступу: <http://mtlib.org.ua/>
4. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка: сайт. — Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com/>
5. Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс] // <http://ru.wikipedia.org/wiki>

Освітня програма: СУЧАСНА ХОРЕОГРАФІЯ

Фаховий іспит проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в ХДАК досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання, вміння і навички для подальшої творчої діяльності в галузі хореографічного мистецтва.

Абітурієнти, які обрали освітню програму Сучасна хореографія, повинні мати специфічні творчі здібності, виявити відповідну фахову придатність, володіти професійними навичками виконання класичного та/або сучасного танцю; виявляти обізнаність з термінологією і літератури за фахом, володіти необхідними знаннями в галузі суміжних мистецтв.

Під час випробування абітурієнт повинен виявити

Знання:

- позиції рук, ніг, положення голови, назв рухів класичного танцю, правил виконання елементарних рухів класичного танцю;
- положення корпусу (en face, epaulement), поз класичного танцю (малі та великі пози croisee, effacse та ecartee), I, II, III port de bras, temps lie parterre а також temps lie з port de bras, пози arabesques;

- принципів ізоляції окремих центрів тіла, засобів координації рухів: принцип імпульсу та управління; види рівнів виконання рухів: основні (стоячи, навколішках, сидячи, лежачи) та акробатичні (стойка на руках, “берізка”, міст, півміст, шпагат); засоби пересування у просторі: горизонтальний, вертикальний;
- основних положень ніг, рук, корпусу, голови, базових рухів та засобів їх сполучення, принципів та особливостей виконання, характерних для сучасного танцю, модерн-танцю та джаз-танцю; термінологію та поняття контракшен, реліз, поза колапса, ізоляція, поліцентрія, координація;
- основних та акробатичних видів обертів та стрибків, простих і складних гімнастичних і акробатичних елементів: шпагат, стійка на руках, колесо, міст, циркуль, переворот;
- особливостей виконання рухів сучасних популярних танців, відмінних рис та специфіки виконання модерн-танцю, джаз-танцю та контемпорарі;
- балетів М. Петіпа; реформи М. Фокіна в балетному мистецтві; значення «Російських сезонів» в Парижі для розвитку світового балетного мистецтва; хореографічних експериментів К. Голейзовського; творчої діяльності Л. Якобсона; специфіки балетмейстерського стилю Ю. Григоровича та Б. Ейфмана; зарубіжних балетмейстерів-експериментаторів ХХ ст.: Ж. Баланчіна, Р. Петі, М. Бежара; провідних балетмейстерів балетного театру України: І. Чістякова, В. Вронського, А. Шекеро, Г. Майорова; сучасних балетмейстерів та провідних танцівників балетних театрів України та Західної Європи; балетних композиторів ХІХ-ХХ ст.;
- напрямків та стилів сучасного танцю, відомих колективів, видатних танцівників, педагогів, балетмейстерів модерн-танцю, джаз-танцю та контемпорарі; історії розвитку сучасного танцю протягом ХХ ст.;
- провідних хореографічних колективів України та їх балетмейстерів; хореографічних конкурсів, фестивалів, оглядів (всеукраїнських та міжнародних);
- основних елементів класичного екзерсису, їх послідовності; фізичних даних, необхідних танцівникам; літератури з хореографії; основних вимог до керівника хореографічного колективу; аматорського хореографічного мистецтва та його значення; значення хореографічного мистецтва в естетичному вихованні.

Уміння:

- ізолювати окремі центри тіла, скоординувати під час рушення 2-3 ареали, виконувати рушення ізолюваних центрів в паралельному та опозиційному напрямках, використовувати принципи поліцентрії та поліритмії; не втрачаючи рівноваги вільно та легко рухатись у просторі, використовуючи різні напрямки та ракурси, основні та акробатичні рівні, послідовну зміну рівнів (стрибки, переكاتи, падіння);
- дотримуючись основних стилістичних ознак, емоційно виразно виконувати танцювальні комбінації різних напрямків сучасного популярного танцю, відчувати характер, стиль та манеру виконання танцювальних рухів;
- використовувати професійні фізичні дані, грамотно виконувати прості і складні гімнастичні та акробатичні елементи, найскладніші танцювальні рухи;
- надати точні назви відомих балетних спектаклів, назвати їх постановників та композиторів, охарактеризувати особливості творчої діяльності видатних хореографів, виконавців класичного танцю минулого часу та сьогодення та їх вплив на розвиток світового танцювального мистецтва;
- охарактеризувати брейк, хіп-хоп, фанк, степ; надати характеристику модерн-танцю, джаз-танцю та контемпорарі; розповісти про творчу діяльність видатних хореографів сучасного танцю;
- надати назви відомих хореографічних колективів України класичного, народного, сучасного, бального танців, охарактеризувати їх діяльність; розповісти про найбільш відомі хореографічні заходи України та світу;
- логічно та послідовно викласти інформацію, охарактеризувати особливості професійного та аматорського хореографічного мистецтва, аргументовано пояснити особистий вибір професії хореографа.

Фаховий іспит проходить у формі співбесіди (дистанційно). Він спрямований на визначення знань вступника основ теорії та історії хореографічного мистецтва.

Співбесіда за темою **«Основи теорії та історії хореографічного мистецтва»** передбачає перевірку загальнокультурного та теоретичного рівня підготовки абітурієнтів, а саме:

- знань історії та сьогодення балетного театру;
- знань напрямків і стилів сучасної хореографії;
- знань хореографічного мистецтва сучасності;

- знань методичних аспектів хореографічної освіти.

Визначення виконавських здібностей та професійних даних відбуватиметься у формі перегляду комісією відео-контенту, запропонованого вступником напередодні творчого конкурсу. Відео/посилання на відео з власним виконанням фрагментів концертних виступів, елементів екзерсису біля станка або комбінацій на середині залу, простих і складних гімнастичних та акробатичних елементів, найскладніших танцювальних рухів необхідно надіслати заздалегідь на електронну адресу деканату факультету хореографічного мистецтва xdak.fxm@gmail.com, зазначивши у листі ПІБ вступника, надати скрін-копію паспорта та назву обраної освітньої програми.

Оцінка виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання (від 0 до 200 балів) за творчий конкурс: відео-контент – від 0 до 100 балів; за «Основи теорії та історії хореографічного мистецтва» – від 100 до 200 балів.

Структура оцінки за проходження першої частини фахового іспиту - оцінювання надісланого відео-контенту

№	Основні завдання першої частини творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Професійні фізичні дані	1-15
2.	Акторська виразність та емоційність виконання	1-20
3.	Виконання танцювальних комбінацій з класичного/сучасного танцю	1-50
4.	Демонстрація танцювальної техніки	1-15
Максимальна кількість балів		100

Структура оцінки за проходження другої частини фахового іспиту
«ОСНОВИ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА»

№	Основні знання та вміння, які перевіряються під час другої частини творчого конкурсу	Кількість балів
3.	Знання історії хореографічного мистецтва	1-50
4.	Знання елементарної теорії хореографічного мистецтва	1-50
Максимальна кількість балів		100

Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу менше 124 балів, до участі в конкурсі щодо зарахування на денну або заочну форми навчання не допускаються.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий до 123 балів	Абітурієнт не надіслав відео-контент. Не володіє основними знаннями з “Основами теорії та історії хореографічного мистецтва”. Відсутні будь-які схильності до хореографії.
	Абітурієнт виявляє дуже слабе володіння фактичного матеріалу з “Основами теорії та історії хореографічного мистецтва”. Не володіє методикою виконання рухів, емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.
	Абітурієнт має фрагментарні знання з “Основами теорії та історії хореографічного мистецтва”. Не володіє методикою виконання рухів, емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.
2. Середній 124 – 149 балів	Абітурієнт виявляє недостатні знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про обмеженість його загальнокультурного рівня. Слабко володіє методикою виконання рухів. Має слабку емоційну виразність та технічність, відсутні професійні фізичні дані.
	Абітурієнт виявляє невпевнені знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Слабко володіє методикою виконання рухів. Має середні фізичні дані, слабку емоційну виразність та технічність.
	Абітурієнт виявляє слабкі знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Допускає неточності в методиці виконання рухів. Має середні фізичні дані, недостатню емоційну виразність та технічність.

3. Достатній 150 – 175 балів	Абітурієнт володіє практичними навичками виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в методиці виконання рухів. Має професійні фізичні дані, технічність, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
	Абітурієнт володіє практичними уміннями виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані, виявляє методичність, технічності, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
	Абітурієнт добре володіє практичними уміннями виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані. Виявляє методичність, технічність, достатньо емоційну виразність у танці. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
4. Високий 176 – 200 балів	Абітурієнт володіє основними теоретичними знаннями та практичними уміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичність, технічність та достатню емоційну виразність у танці. Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт на високому рівні володіє основними теоретичними знаннями та практичними уміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, технічність трюків, емоційну виразність у танці. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт блискуче володіє теоретичними знаннями та практичними уміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, віртуозну техніку та емоційну виразність у танці. Має високорозвинений виконавський апарат. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ахекян Т. Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах : навч.-метод. посіб.. — Київ : ДАКККіМ, 2003.
2. Балет : енциклопедія / за ред. Ю. Н. Григоровича. — М. : Совет. енцикл., 1981.
3. Барышнікова, Т. Азбука хореографії:— М. : Айрис-Пресс. Рольф, 1999.
4. Блазис К. Танці вообщє. Балетные знаменитости и национальные танцы. СПб.: Лань, Краснодар: Планета музики, 2008.
5. Блок Л.Д. Классический танец: История и современность — М. : Искусство, 1987.
6. Ваганова А. Я. Основы классического танца: учеб. пособие . СПб. : Лань, 2000.
7. Ванслов В. В. Статті о балете. Л. : Музика, 1980.
8. Василенко К. Ю. Український танець : підручник. Київ : ПКПК, 1997. 282 с.
9. Василенко, К. Лексика українського нар.-сцен. танцю. К. : Мистецтво, 1996.
10. Вашкевич Н.Н. История хореографии всех веков и народов СПб: Лань, 2009.
11. Верховинець В.М. Теорія українського народного танцю . К. : Муз. Україна, 1990.
12. Видатні майстри хореографічного мистецтва : біогр. довідник / уклад. Н. М. Корисько. Київ : ДАКККіМ, 2003.
13. Вірський Павло: життєвий і творчий шлях / упоряд. Ю.В. Вернигор, Є. І. Досенко. — Вінниця : Нова Книга, 2012.
14. Голдрич О. С. Танцюймо разом. Львів : Сполом, 2006. 288 с.
15. Голдрич О. С. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. Львів : Сполом, 2006.
16. Ерємина М. Роман с танцем. СПб.: Созвездие, 1998.
17. Захаров Р. Записки балетмейстера. — М.: Мистецтво, 1976.
18. Колмир Д.Л. Становление джаза.— М.: Искусство, 1964.
19. Колногузенко Б. Види мистецтв та хореографії. — Х. : ХДАК, 2009 та 2014.
20. Колногузенко Б. Сучасний танець та методика його викладання. Харків: Слово, 2015.
21. Колногузенко Б. Хореографічне мистецтво. Зб. статей. — Х. : ХДАК, 2008.
22. Кривохижа А. М. Гармонія танцю : навч.-метод. посіб. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2005.
23. Левинсон А.Я. Старый и новый балет. Мастера балета. СПб.: Лань, 2008.
24. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії : підручник. Київ : Альтерпрес, 2008.
25. Луценко Л.С. Хореографічна підготовка в акробатичному рок-н-ролі.-Х., 2001.
26. Никитин В. Ю. Модерн-джаз танец: История. Методика. Практика / В.Ю. Никитин. — М. : ГИТИС, 2000. — 440 с.
27. Павло Вірський : життєвий і творчий шлях / упоряд. : Ю. В. Вернигор, Є. І. Досенко. Вінниця : Нова книга, 2012.
28. Пасютинская В. Волшебный мир танца. — М. : Просвещение, 1985.
29. Полятков С. Основы современного танца. — Р. н/Д.: Феникс, 2005. — 80 с.
30. Смирнов И. Искусство балетмейстера. — М. : Искусство, 1968.
31. Спортивная акробатика: Учебник / Под ред. В.П. Коркина - М.: Физкультура и спорт, 1981.- 238 с.
32. Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років історії. — Київ, 2003.

33. Станішевський Ю. Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка: історія та сучасність. 2002.
34. Суриц Е.Я. Все о балете. – словарь-справочник. М.-Л.: Музыка, 1966.
35. Тарасов Н. И. Классический танец. Школа мужского исполнительства. – Москва, 1981.
36. Туркевич В.Д. Хореографічне мистецтво України у персоналіях: бібліографічний довідник. – Київ, 1999.
37. Худеков С.Н. Всеобщая история танца. М.: ЭКСМО, 2009.
38. Худеков С.Н. Искусство танца: История. Культура. Ритуал. М.: ЭКСМО, 2010.
39. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. – К.: Альтерпрес, 2005.
40. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : моногр. – Х. : ХДАК, 2007.
41. Шариков Д. І. Contemporary dance у балетмейстерському мистецтві. Київ : КІМУ, 2010.
42. Шариков Д. І. Класифікація сучасної хореографії. Київ, 2008.
43. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії. Генезис і класифікація сучасної хореографії – напрямки, стилі, види : монографія. Київ, 2010.
44. Шереметьевская Н. Танец на эстраде. - М., 1985.
45. Шереметьевская Н.Е. Прогулка в ритмах степа. - М., 1996.
46. Шкурко Т. А. Танцевально-экспрессивный тренинг. – СПб., 2003.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури: сайт. – Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Репозиторій ХДАК. – Режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkdak-xmlui/>
3. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського: сайт. – Режим доступу: <http://mtlib.org.ua/>
4. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка: сайт. – Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com/>
5. Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс] // <http://ru.wikipedia.org/wiki>

Освітня програма: **БАЛЬНА ХОРЕОГРАФІЯ**

Фаховий іспит проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в ХДАК досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання, вміння і навички для подальшої творчої діяльності в галузі хореографічного мистецтва.

Абітурієнти, які обрали освітню програму Бальна хореографія, повинні мати специфічні творчі здібності, виявити відповідну фахову придатність, володіти професійними навичками виконання класичного та/або бального танцю; виявляти обізнаність з термінологією і літератури за фахом, володіти необхідними знаннями в галузі суміжних мистецтв.

Під час випробування абітурієнт повинен виявити

Знання:

- основних позицій при виконанні танців латиноамериканської програми рівня складності student; назв основних танцювальних рухів, правил та особливостей, манери їх виконання:

Ча-ча-ча: Основний рух; Віяло; Алемана; Хокейна ключка; Три ча-ча-ча; Дзига направо; Відкриття НП; Закритий хіп-твіст; Рука до руки; Оберти: оберт на місті НЛ, оберт на місті НП; Спот Оберт Ліворуч та Праворуч; Тайм степ: Тайм степ з ЛН, Тайм степ з ПН; Нью-Йорк.

Самба: Основний рух з ПН та з ЛН ; Альтернативний основний рух з ПН; Альтернативний основний рух з ЛН; Основний рух в поступальному напрямку; Зовнішній основний рух; Виск ВП та ВЛ; Самба хід в ПП; Бота фоґо у поступальному русі: Бота фоґо у поступальному русі вперед, Бота фоґо у поступальному русі назад; Бота фоґо у ПП і контр ПП; Лівий поворот; Корта джака.

Румба: Основний рух; Віяло; Алемана; Хокейна ключка; Кроки у поступальному русі вперед та назад; Дзига направо; Відкриття НП; Сайд степ; Закритий хіп-твіст; Кукарача; Рука до руки; Повороти на місті: Поворот на місті НЛ, Поворот на місті НП; Спот Оберт Ліворуч та Праворуч.

Пасодобль: На місті; Основний рух; Апель; Шасе НП та НЛ з підніманням та без піднімання: Шасе НП, Шасе НЛ, Піднімання; Променадна ланка; Пересування (разом з варіантом під назвою Атака); Розлука; Фолей-закінчення до Розлуки; Вісім (Плаш); Шістнадцять.

Джайв: Фолей рок; Фолей Троуевей; Лінк Рок та Лінк; Зміна Місць з Правої Наліво; Зміна Місць з Лівої Направо; Зміна Рук за Спину; Американський Спін; Кроки; Хлист.

- основних позицій при виконанні танців європейської програми рівня складності student; назв основних танцювальних рухів, правил та особливостей, манери їх виконання:

Повільний вальс: закрита зміна з ПН та ЛН, натуральний оберт, Зворотний оберт, Натуральний спін оберт, виск, шасе з ПП; зміна хезитейшн (Associate);

Танго: Ход с ЛН и ПН (уперед, назад, з ПН в ПП), Прогресивний бічний крок, Прогресивна ланка, Закритий променад, Натуральний рок оберт, Закрите закінчення, Відкритий зворотній оберт, партнерша поза партнером, Корте назад;

Фокстрот: Перо, Потрійний крок, Натуральний оберт, Зворотній оберт, Перо закінчення, Імпетус (Закритий імпетус), Натуральне плетіння, Зміна напрямку;

Квікстеп: Четвертний оберт праворуч, Натуральний оберт, Прогресивне шасе, Локк вперед, Натуральний оберт с хезитейши, Натуральний півот оберт, Натуральний спін оберт;

- техніку та механіку виконання рухів танців латиноамериканської та європейської програми рівня складності student (за У. Лердом та А. Муром);
- позиції рук, ніг, положення голови, назв рухів класичного танцю, правил виконання елементарних рухів класичного танцю;
- положення корпусу (en face, epaulement), поз класичного танцю (малі та великі пози croisee, efface та ecartee), I, II, III port de bras;
- витоків та походження кожного танцю латиноамериканської та європейської програми; внеску Уолтера Лерда, Гая Говарда та Алекса Мура у розвиток бальних танців; провідних ансамблі, студій бального танцю, керівників та видатних професійних виконавців бального танцю латиноамериканської та європейської програми;
- провідних клубів бального танцю України та їх тренерів; відомих колективів народного танцю, сучасного танцю; конкурсів, фестивалів, турнірів, оглядів з хореографічного мистецтва;
- балетів М. Петіпа; реформи М. Фокіна в балетному мистецтві; значення «Російських сезонів» в Парижі для розвитку світового балетного мистецтва; специфіки балетмейстерського стилю Ю. Григоровича та Б. Ейфмана; зарубіжних балетмейстерів-експериментаторів ХХ ст.: Ж. Баланчіна, Р. Петі, М. Бежара; провідних балетмейстерів балетного театру України: І. Чістякова, В. Вронського, А. Шекеро, Г. Майорова; сучасних балетмейстерів та провідних танцівників балетних театрів України, Росії та країн СНД; балетних композиторів ХІХ-ХХ ст.;
- основних елементів класичного екзерсису, їх послідовності; фізичних даних, необхідних танцівникам; літератури з хореографії; основних вимог до керівника хореографічного колективу; аматорського хореографічного мистецтва та його значення; значення хореографічного мистецтва в естетичному вихованні.

Уміння:

- методично грамотно, технічно, емоційно виразно та стилістично вірно виконувати танцювальні рухи, характерні для танців латиноамериканської та європейської програм, запам'ятовувати запропоновані комбінації;
- продемонструвати наявність необхідних професійних даних (виворітність, танцювальний крок, гнучкість та еластичність м'язів, суглобів ніг, рук та корпусу), зберігати aplomb (стійкість), демонструвати танцювальність під час виконання комбінацій;
- надати інформацію про творчу діяльність видатних хореографів, професійних виконавців бального танцю України та світу;
- надати точні назви відомих балетних спектаклів, назвати їх постановників та композиторів, охарактеризувати особливості творчої діяльності видатних хореографів, виконавців класичного танцю минулого часу та сьогодення та їх вплив на розвиток світового танцювального мистецтва;
- надати назви відомих хореографічних колективів України народного, сучасного, бального танців, охарактеризувати їх діяльність; розповісти про найбільш відомі хореографічні заходи України та світу;
- логічно та послідовно викласти інформацію, охарактеризувати особливості професійного та аматорського хореографічного мистецтва, аргументовано пояснити особистий вибір професії хореографа.

Фаховий іспит проходить у формі співбесіди (дистанційно). Він спрямований на визначення знань вступника основ теорії та історії хореографічного мистецтва.

Співбесіда за темою **«Основи теорії та історії хореографічного мистецтва»** передбачає перевірку загальнокультурного та теоретичного рівня підготовки абітурієнтів, а саме:

- знань історії та сьогодення бального танцю;
- знань історії та сьогодення балетного театру;
- знань хореографічного мистецтва сучасності;
- знань методичних аспектів хореографічної освіти.

Визначення виконавських здібностей та професійних даних відбуватиметься у формі перегляду комісією відео-контенту, запропонованого вступником напередодні творчого конкурсу. Відео/посилання на відео з власним виконанням танцювальної комбінації на матеріалі танців європейської або латиноамериканської програми необхідно надіслати заздалегідь на електронну адресу деканату факультету хореографічного мистецтва xdak.fxm@gmail.com, зазначивши у листі ПІБ вступника, надати скрін-копію паспорта та назву обраної освітньої програми.

Оцінка виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання (від 0 до 200 балів) за творчий конкурс: відео-контент – від 0 до 100 балів; за «Основи теорії та історії хореографічного мистецтва» – від 100 до 200 балів.

Структура оцінки за проходження першої частини фахового іспиту - оцінювання надісланого відео-контенту

№	Основні завдання першої частини творчого конкурсу	Кількість балів
5.	Професійні фізичні дані	1-15
6.	Акторська виразність та емоційність виконання	1-15
7.	Виконання варіацій танців європейської програми	1-35
8.	Виконання варіацій танців латиноамериканської програми	1-35
Максимальна кількість балів		100

Структура оцінки за проходження другої частини фахового іспиту
«ОСНОВИ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА»

№	Основні знання та вміння, які перевіряються під час другої частини творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Знання історії хореографічного мистецтва	1-50
2.	Знання елементарної теорії хореографічного мистецтва	1-50
Максимальна кількість балів		100

Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу менше 124 балів, до участі в конкурсі щодо зарахування на денну або заочну форми навчання не допускаються.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий до 123 балів	Абітурієнт не надіслав відео-контент. Не володіє основними знаннями з “Основа теорії та історії хореографічного мистецтва”. Відсутні будь-які схильності до хореографії.
	Абітурієнт виявляє дуже слабе володіння фактичного матеріалу з “Основа теорії та історії хореографічного мистецтва”. Не володіє методикою виконання рухів, емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.
	Абітурієнт має фрагментарні знання з “Основа теорії та історії хореографічного мистецтва”. Не володіє методикою виконання рухів, емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.
2. Середній 124 – 149 балів	Абітурієнт виявляє недостатні знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про обмеженість його загальнокультурного рівня. Слабко володіє методикою виконання рухів. Має слабку емоційну виразність, відсутні професійні фізичні дані.
	Абітурієнт виявляє невпевнені знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Слабко володіє методикою виконання. Має середні фізичні дані, слабку емоційну виразність та технічність.
	Абітурієнт виявляє слабкі знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Допускає неточності в методиці виконання рухів. Має середні фізичні дані, недостатню емоційну виразність та технічність.
3. Достатній 150 – 175 балів	Абітурієнт володіє практичними навичками виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в методиці виконання рухів. Має професійні фізичні дані, технічність, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основа теорії та історії хореографічного мистецтва».
	Абітурієнт володіє практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані, виявляє методичність, технічність, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основа теорії та історії хореографічного мистецтва».
	Абітурієнт добре володіє практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані. Виявляє методичність, технічність, достатньо емоційну виразність у танці. Виявляє в цілому достатні знання з «Основа теорії та історії хореографічного мистецтва».

4. Високий 176 – 200 балів	Абітурієнт володіє основними теоретичними знаннями та практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичність, технічність та достатню емоційну виразність у танці. Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт на високому рівні володіє основними теоретичними знаннями та практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, технічність трюків, емоційну виразність у танці. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт блискуче володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, віртуозну техніку та емоційну виразність у танці. Має високорозвинений виконавський апарат. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ахекян Т. Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах : навч.-метод. посіб. — Київ : ДАКККіМ, 2003.
2. Балет : енциклопедія / за ред. Ю. Н. Григоровича. — М. : Совет. энцикл., 1981.
3. Барышникова, Т. Азбука хореографии:— М. : Айрис-Пресс. Рольф, 1999.
4. Блазис К. Танцы вообще. Балетные знаменитости и национальные танцы. СПб.: Лань, Краснодар: Планета музыки, 2008.
5. Блок Л.Д. Классический танец: История и современность — М. : Искусство, 1987.
6. Ваганова А. Я. Основы классического танца: учеб. пособие . СПб. : Лань, 2000.
7. Василенко К. Ю. Український танець : підручник. Київ : ПКПК, 1997. 282 с.
8. Василенко, К. Лексика українського нар.-сцен. танцю. К. : Мистецтво, 1996.
9. Вашкевич Н.Н. История хореографии всех веков и народов СПб: Лань, 2009.
10. Видатні майстри хореографічного мистецтва : біогр. довідник / уклад. Н. М. Корисько. Київ : ДАКККіМ, 2003.
11. Винкельхаус М. Танцуем по максимуму Пер. С англ. — Киев: Основа-Принт, 2011.
12. Вірський Павло: життєвий і творчий шлях / упоряд. Ю.В. Вернигор, С. І. Досенко. — Вінниця : Нова Книга, 2012.
13. Говард Г. Техника европейских танцев: учебник / Гай Говард ; пер. с англ. А. Белгородского. — М. : Артис, 2003.
14. Ги Дени. Все танцы. — Київ : Музична Україна, 1987.
15. Голдрич О. С. Танцюймо разом. Львів : Сполом, 2006. 288 с.
16. Голдрич О. С. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. Львів : Сполом, 2006.
17. Ерёміна М. Роман с танцем. СПб.: Созвездие, 1998.
18. Захаров Р. Записки балетмейстера. — М.: Мистецтво, 1976.
19. Колмир Д.Л. Становление джаза: — М.: Искусство, 1964.
20. Колногузенко Б. Види мистецтв та хореографії. — Х. : ХДАК, 2009 та 2014.
21. Колногузенко Б. Сучасний танець та методика його викладання. Харків: Слово, 2015.
22. Колногузенко Б. Хореографічне мистецтво. 36. статей. — Х. : ХДАК, 2008.
23. Кривохижа А. М. Гармонія танцю : навч.-метод. посіб. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2005.
24. Левинсон А.Я. Старый и новый балет. Мастера балета. СПб.: Лань, 2008.
25. Лисенко А. О. Спортивні танці (європейська програма) : навч. посіб. — Харків : ФОП Бровін О. В., 2020.
26. Лэрд Уолтер Техника латиноамериканских танцев. Ч. 1. Москва : Артис, 2003.
27. Лэрд Уолтер Техника латиноамериканских танцев. Ч. 2. Москва : Артис, 2003.
28. Машков А. В. Методика определения результата соревнований в спортивных (бальных) танцах по системе «Скейтинг» и оптимизация судейства на ее основе : учеб. Пособие.— М. : РГУФКСМТ, 2015.
29. Машков А. В. Система «Скейтинг» : метод. пособие для изучения и сдачи экзаменов.— М. : МФСТ, 2001.
30. Мур А. Бальные танцы. — Москва : Астрель, 2004.
31. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев. Ч. 1: Квикстэп. СПб, 1993.
32. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев. Ч. 2: Медленный вальс. СПб. 1993.
33. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев. Ч. 3: Фокстрот. СПб.1993.
34. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев. Ч. 4: ТангоСПб. 1993.
35. Никитин В. Ю. Модерн-джаз танец: История. Методика. Практика. — М. : ГИТИС, 2000. — 440 с.
36. Павло Вірський : життєвий і творчий шлях / упоряд. : Ю. В. Вернигор, С. І. Досенко. Вінниця : Нова книга, 2012.
37. Пасютинская В. Волшебный мир танца. — М. : Просвещение, 1985.
38. Пин Ю. Вариации европейских и латиноамериканских танцев для танцоров «Е», «Д», «С» классов. — 2-е изд. — [Б.м.], 2012.
39. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Джайв / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 2002.

40. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Румба / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 1998.
41. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Самба / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 2002.
42. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Ч. 1 / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 1991.
43. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Ч. 2 / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 1991.
44. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Ча-ча-ча / [сост. ISTD]. — Лондон: Имперское общество учителей танца, 1999.
45. Полятков С. Основы современного танца. — Р. н/Д.: Феникс, 2005. — 80 с.
46. Смирнов И. Искусство балетмейстера. — М. : Искусство, 1968.
47. Спортивная акробатика: Учебник / Под ред. В.П. Коркина - М.: Физкультура и спорт, 1981.- 238 с.
48. Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років історії. — Київ, 2003.
49. Станішевський Ю. Національний академічний театр опер та балету України імені Тараса Шевченка: історія та сучасність. 2002.
50. Станішевський Ю.О. Балетний театр Радянської України, 1925-1985: Шляхи і проблеми розвитку. К. : Муз. Україна, 1986.
51. Суриц Е.Я. Все о балете. — словарь-справочник. М.-Л.: Музыка, 1966.
52. Тарасов Н. И. Классический танец. Школа мужского исполнительства. — Москва, 1981.
53. Туркевич В.Д. Хореографічне мистецтво України у персоналіях: бібліографічний довідник. — Київ, 1999.
54. Фокин М. Против течения. — Л.: Искусство, 1981.
55. Худеков С.Н. Всеобщая история танца. М.: ЭКСМО, 2009.
56. Худеков С.Н. Искусство танца: История. Культура. Ритуал . М.: ЭКСМО, 2010.
57. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. — К.: Альтерпрес, 2005.
58. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : моногр. — Х. : ХДАК, 2007.
59. Шариков Д. І. Contemporarydance у балетмейстерському мистецтві. Київ : КіМУ, 2010.
60. Шариков Д. І. Класифікація сучасної хореографії. Київ, 2008.
61. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії. Генезис і класифікація сучасної хореографії — напрями, стилі, види : монографія. Київ, 2010.
62. Шереметьевская Н. Танец на эстраде. - М., 1985.
63. Шереметьевская Н.Е. Прогулка в ритмах степа. - М., 1996.
64. Шкурко Т. А. Танцевально-экспрессивный тренинг. — СПб., 2003.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури: сайт. — Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Репозиторій ХДАК. — Режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkdkak-xmlui/>
3. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського: сайт. — Режим доступу: <http://mtlib.org.ua/>
4. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка: сайт. — Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com/>
5. Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс] // <http://ru.wikipedia.org/wiki>